

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Ivventvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

Ad Stvdiosam Ivventvtem Praefatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

AD STUDIOſAM IUVEN-
TUTEM PRAEFATIO.

Quantum ad totius vita integritatem
praclare conſervandam momenti ad-
ferant primi incunſis aetatis mores
atq; informatio, veriſimè hoc verſu
declarat Horatius:

Quo ſemel eſt imbuta recens ſervabit odorem
Teſta diu.

Siue enim innocua aetate virtutem inſtillarit, eandem
quam diutiſſimè redolebit, ſiue vitium inſuderit lon-
giſſimo aetatis tractu eandem ſuo dedecore mephytim
exhalabit. Itaq; quibus adhuc integer à labe vitio-
rum eſt animus, toto affectu ad honeſtatis ſe amorem
conforment, idq; ſibi cerèd perſuadeant ſi à teneris vir-
tutem combiberint, eius ſe ſaluberrimis fructibus ſera
etiam aetate potituros. Hac porro res eſt quae paren-
tum praeceptorumq; illis amorem conciliat, familiam
oblectat, angelos beatos, ipſumq; adeo Deum praestat
amicum. Quia vero pueri affectibus magis quam conſi-
lio ac ratione ducuntur, aliorum ſe nòrunt prudentia
debere gubernari, ne pronis in vitium cupiditatibus
abrepti peſſum eant. Itaq; admonitiones, correctio-
nes, & tempeſtivas occupationes, quibus à ſalebris vi-
tiorum ſe vocantur lubenti animo accipiant, atq; ita
apud ſe ſtatuant id factò opus eſſe, nec alia ſe lege in in-
feriores ubi adoleuerint vti debere, proindeq; id ſibi
vitio dent, ſi obmurmurent, ſi dictò ſtatim audientes
non fuerint, ſi cum ſaſtidio officij ſatagent, ſi praecepto-
rum aliorumq;, quorum ductu viuèdum eſt obſeruan-
tes non fuerint. Tanto autem iucundius ſe in ſtudia
incubituros, atq; officium praſtituros ſciant, quanto
dili-

Pueri ſint
amantes
virtutis.

Sint mori-
geri maio-
ribus.

Sint ala-
eres ad
ſtudia.

PRAEFATIO.

Honesta
occupatio
per neces-
saria ado-
lescētibus.

ratum ac mundum prestare. Contra vero carnis lasciviam totam formam venustatem prodigere. Ceteris item vitij ne in adolescentia radices agant, vitamq; reliquam commaculent omni industria aduersentur. Iamq; otij & societatis pravae insidias longè cautius declinare conentur. Si vero humanitas in crimen impegerint, ne id assuetudine gliscat nullo meliori remedio quam praematuro ac frequenti confessione se sciant liberatum iri.

Vt vero immanes hasce animorū pestes effugiant, a lacritate studiorum, exercitatione pietatis & rerum caelestium veraq; gloria amore ita animum suum praoccupent, ne quis aditus pravae cupiditati relinquatur; quod quidem iucundissimè utilissimeq; facturi sunt, si prudenti intentione totum studiorum laborem ad Dei solius gloriam, aeternaq; vitae meritum transmittant, atq; ita diues bonorum operum depositum sibi in caelis accumulent. Ita fiet ut moribus ac probitate perinde atq; etate adolecant. Quia vero ad coniecturam consequentis etatis propinquius specimen adfert adolescentia, diligentior danda est opera, ne ex morum dissolutione tota posterioris vitae spes evanescat: dum videlicet prima educationis fructum liberior adolescentia ludificat, & parentibus ac magistris multum mororis conciliat. Quod si canum istorum quorum hic venatui, ille culinae assuetus scena siue apologus, palam educationis diuersae de se argumentum dedit: dum alter in leporem incursum officium fecisse laudatur, alter desidia, ad offam sibi appositam adhaerescens, arguitur. Quanto grauiori momento & dispari discrimine siue ad laudem siue ad contumeliam distare

Quanta sit
bonorum
& malorū
disparitas.

dedit: dum alter in leporem incursum officium fecisse laudatur, alter desidia, ad offam sibi appositam adhaerescens, arguitur. Quanto grauiori momento & dispari discrimine siue ad laudem siue ad contumeliam distare

PRAEFATIO.

distare videbuntur adolescentes, quorum alter memor
indolis atque virtutis ad honestatem plaudente corona
emittitur: alter quasi degener, & sui de decorose obli-
tus in vitium pronus fertur flocci faciens labem infam-
ia dummodo poenas effugiat. Sed quia hic non de pra-
senti duntaxat temporis euentu agitur, verum olim
ad decernenda iustis ac flagitiosis praemia trutinam
iudicij aeternitatisque, arbitram Deum in fine saeculorum
adducet, ut pios interminata sua gloria cohaerentes ad-
ciscat: scelerum vero mancipia, aeternis ignibus perpe-
tuo mactandos immergat: dementissima esset insania,
nihil neque ad virtutem stimulari talia cogit antem, neque
ad letiferi peccati occasione animo cohorrescere. Non
sunt praetereundi hoc loco paedagogi, quibus intensior
cura incumbit sui atque alieni officij, qui si eruditione
ac virtute praediti, auctoritatem moderandi inter suos
habeant multum ad piam educationem momenti pos-
sunt adferre: si vero literarum, bonorum morum, &
virtutis ipsimet imperiti fuerint, aut regendi ijs desit
auctoritas, totus iacet fructus institutionis. Itaque si pa-
rentes liberos stulta & effeminata indulgentia ducti
paedagogis, immorigeros ac refractarios esse patiantur,
& corrigi vetent, principid admonendi sunt, ut liberos
suos perdere desinat, & paedagogo iubeant obsecunda-
re. Quibus vero tanta ac tecta est auctoritas id prae-
cipue curent, ne desultoria quadam leuitate, verbo aut
facto suis se discipulis contemnendos deridendosque pro-
pinent, neue pari cum illis recreatione utentes aucto-
ritatem pueriliter prodigant, sed potius qua decet mo-
rum atque actionum maturitate prae luceant. Ad studia
vero literarum virtutisque, quod attinet, id praestent, ut

Iudicium
Dei mag-
num est cal-
car hone-
statis.

Quid à pa-
dagogis re-
quiritur.

PRÆFATIO.

eorum discipuli quoad eius fieri possit ad honestatem ac bonas artes alacritate quadam potius, quam metu & formidine ducantur: hoc enim ingenuam, illud vero seruilem arguit indolem, nec virtutis admodum tenax est illiberale ingenium. Itaque excitanda iuuentus præmijs, laude, adhortationibus ac similibus. In vitia vero ac nauos discreta seueritate animaduertant, magna tamen cuiusque indolis habita ratione, quæ ut magis ingenua est, ita sæpè facilius modesta increpatione, quam pænæ seueritate corrigitur. Hæc quæ ad cautelam paucis præmonenda duxi, quam scitu factuque utilia sint ingenuus adolescens iudicabit, seq̃ ad eadem vberius in exemplis Sanctorum lustranda multa ut spero animi alacritate accinget.

BENE.